Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2026–2027

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

291

Vragen van de leden **Teunissen** en **Kostić** (beiden PvdD) aan de Ministers van Klimaat en Groene Groei en van Financiën over *de duurzaamheidsvoorwaarden aan de subsidie van Indirecte Kosten Compensatie (IKC)* (ingezonden 9 september 2026).

Antwoord van Minister **Van Veldhoven-van der Meer** (Klimaat en Groene Groei), mede namens de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat (ontvangen 5 oktober 2026).

Vraag 1
Klopt het dat bedrijven die de subsidie op grond van de Subsidieregeling Indirecte Kosten Compensatie (IKC) toegewezen krijgen, moeten voldoen aan de voorwaarde dat voor elk jaar dat de IKC is toegekend, de maatregelen die met de subsidie gefinancierd worden moeten resulteren in minimaal 3% minder CO_2-uitstoot vergeleken met 2020?

Antwoord 1
Dat klopt, bedrijven moeten 3% CO_2-reductie realiseren per ontvangen subsidiejaar ten opzichte van hun CO_2-uitstoot in 2020. Dit moeten ze uiterlijk 31 december 2030 gerealiseerd hebben.

Vraag 2
Klopt het dat er een uitzondering is voor bedrijven die menen dat «de gevraagde CO_2-vermindering van 3% per subsidiejaar in uw specifieke bedrijfssituatie niet haalbaar» is, waarna ze een extra plan moeten indienen om aan te tonen dat minstens 30% van het elektriciteitsverbruik uit koolstofvrije bronnen komt?

Antwoord 2
Dat klopt. Onderdeel van de IKC-regeling is, datonder vastgestelde criteria bedrijven niet hoeven te voldoen aan de 3% CO_2-reductie per subsidiejaar die moet worden gerealiseerd ten opzichte van 2020. In plaats daarvan mogen bedrijven 30% groene stroom inkopen. Dit geldt wanneer:
a) de subsidieaanvrager beperkt financieel draagkrachtig is doordat de subsidieaanvrager de drie jaar voorafgaand aan het jaar van aanvraag verliesgevend was;
b) de kosten voor het reduceren van één ton CO_2 gemiddeld meer dan 300 euro bedragen;

ah-tk-20262027-291
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2026

c) de subsidieaanvrager met zijn inrichting reeds een zeer efficiënt productieproces kent dat bij een jaarlijkse investering van minder dan 50% van het ontvangen subsidiebedrag in CO_2-reductiemaatregelen lager uitkomt dan 15 procent onder de toepasselijke benchmark voor kosteloze toewijzing in het EU-ETS;
d) de subsidieaanvrager kan aantonen dat door netcongestie niet op tijd kan worden voldaan aan de emissiereductie eis die stelt dat de emissiereductie uiterlijk 31 december 2030 gerealiseerd moet zijn.

Juist ook volledig geëlektrificeerde bedrijven en/of reeds volledig verduurzaamde bedrijven maken gebruik van deze uitzondering.

Vraag 3
Kunt u voor elk jaar sinds 2020 waarin de IKC is opengesteld aangeven hoeveel bedrijven gebruik hebben gemaakt van de genoemde uitzondering, en voor welk subsidiebedrag deze bedrijven IKC (voorlopig) toegekend hebben gekregen of hebben aangevraagd?

Antwoord 3
De nieuwe regeling met duurzaamheidseisen is vanaf 2022 in werking getreden en ziet op de periode van 2021 tot en met 2030. In de afgelopen jaren zijn er door de bedrijven het volgende aantal keren uitzonderingen aangevraagd:
– 2022: 0 bedrijven. In de aanvraagronde 2022 (over productiejaar 2021) was het CO_2-reductieplan nog niet verplicht.
– 2023: geen aanvraagronde.
– 2024: 7 van in totaal 48 bedrijven hebben uitzondering aangevraagd. Hiermee is een totaal toegekend subsidiebedrag van € 32.338.592 gemoeid.
– 2025: 9 van in totaal 48 bedrijven hebben uitzondering aangevraagd. Hiermee is een totaal toegekend subsidiebedrag van € 27.166.233 gemoeid.

Vraag 4
Hoe vaak is er inmiddels IKC subsidie toegekend waarvoor CO_2-reductie een voorwaarde was?

Antwoord 4
In alle gevallen is subsidie toegekend waarbij de CO_2-reductie een voorwaarde is. De eis is ingevuld door te investeren in maatregelen die CO_2 reduceren of door de inkoop van elektriciteit uit koolstofvrije bronnen.

Vraag 5
Is er voor IKC toegekend in eerdere jaren inmiddels een eerste controle geweest of de CO_2-reductie die als voorwaarde werd gesteld ook daadwerkelijk gehaald is? Zo ja, wat kunt u zeggen over de uitkomsten hiervan?

Antwoord 5
Ja, in 2026 hebben de deelnemende bedrijven een monitoringsrapportage moeten indienen. Op basis van deze controles zijn er 20 subsidieaanvragen uit 2024 en 14 subsidieaanvragen uit 2022 vastgesteld.

Vraag 6
Van de bedrijven die eerder IKC-subsidie toegekend hebben gekregen, hoeveel daarvan hebben de 3% reductie voor elk jaar dat ze subsidie kregen niet gehaald?

Antwoord 6
Bedrijven zijn niet verplicht elk jaar dat ze deelnemen 3% CO_2-reductie in datzelfde jaar te realiseren. De verplichting is dat het totale reductiepercentage op 31 december 2030 moet zijn gerealiseerd. Dit kan bijvoorbeeld worden bewerkstelligd door een maatregel die in 2030 in gebruik wordt genomen en daarmee de vereiste CO_2-reductie (op basis van deelname in meerdere jaren) realiseert. Het betreft een CO_2-reductie ten opzichte van het referentiejaar 2020.

Vraag 7
Hoeveel geld is er al teruggevorderd van de IKC vanwege het niet behalen van de CO_2-reductiedoelstellingen?

Antwoord 7
Tot op heden is de subsidie van drie aanvragen teruggevorderd. Hiermee is een bedrag van totaal € 8.145.588 gemoeid.

Vraag 8
Kunt u per bedrijf dat IKC-subsidie toegekend heeft gekregen sinds 2020 aangeven hoeveel IKC ze per jaar hebben ontvangen, hoeveel CO_2-reductie er is gerealiseerd door maatregelen die zijn gefinancierd door de IKC-subsidie en hoeveel CO_2-reductie voor de komende jaren nog is toegezegd als voorwaarde voor het verkrijgen van de IKC-subsidie?

Vraag 8
Kunt u per bedrijf dat IKC-subsidie toegekend heeft gekregen sinds 2020 aangeven hoeveel IKC ze per jaar hebben ontvangen, hoeveel CO_2-reductie er is gerealiseerd door maatregelen die zijn gefinancierd door de IKC-subsidie en hoeveel CO_2-reductie voor de komende jaren nog is toegezegd als voorwaarde voor het verkrijgen van de IKC-subsidie?

Vraag 9
Als u dit niet per bedrijf kunt aangeven, kunt u dit dan per sector uitsplitsen?

Antwoord 9
Jaarlijks moeten lidstaten publiceren hoeveel zij uitgeven aan de compensatie van indirecte emissiekosten ETS. De rapportage waarbij de kosten worden uitgesplitst per sector voor elk jaar, is te vinden op de RVO IKC website (onder publicaties). Bedrijven moeten voor ieder jaar dat ze IKC ontvangen 3% CO_2-reductie realiseren per ontvangen subsidiejaar ten opzichte van hun CO_2-uitstoot in 2020.

Vraag 10
Kunt u aangeven of de RVO elke monitoringsrapportage controleert of dat dit slechts steekproefsgewijs gebeurt? Op welke andere manieren wordt gecontroleerd of een bedrijf heeft voldaan aan de vereisten voor de subsidie?

Antwoord 10
Alle monitoringsrapportages worden gecontroleerd. De uitgekeerde subsidiegelden betreffen een 100% voorschot. Bij de vaststelling van de subsidie moet worden aangetoond dat de investeringen in de CO_2-reducerende maatregelen zijn uitgevoerd en/of dat de inkoop van hernieuwbare elektriciteit daadwerkelijk heeft plaatsgevonden.

Vraag 11
Welke instantie is verantwoordelijk voor het terugvorderen van de IKC-subsidie als niet wordt voldaan aan de CO_2-reductie vereisten? Hoe werkt dit proces en wat zijn de tijdslijnen daarbij?

Antwoord 11
RVO is hiervoor verantwoordelijk.

Vraag 12
Bent u bereid op regelmatige basis meer transparantie te geven over de inzet van de IKC, waaronder de geplande en gerealiseerde CO_2-reductie als gevolg van deze subsidie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 12
Er is reeds uitgebreide informatie over de inzet van de IKC zoals genoemd in de antwoorden op vraag 8 & 9. Bedrijven hebben tot en met 2030 de tijd om de CO_2-reducte te realiseren, daarna kan pas de balans worden opgemaakt.

Vraag 13
Heeft Tata Steel gebruikgemaakt van de uitzonderingsregeling en dus de verplichting om 30% van het elektriciteitsverbruik uit duurzame bronnen te halen? Zo nee, welke reductie wordt er volgens het bedrijf behaald?

Antwoord 13
Nee, Tata Steel heeft tot dusver niet gebruikgemaakt van de uitzonderingsregeling bij het aanvragen van IKC. Het is niet toegestaan om de reductie informatie per bedrijf te specificeren omdat deze informatie mogelijk te herleiden zou kunnen zijn naar bedrijfsgevoelige informatie. Dit is ook benoemd in het antwoord op vraag 8.

Vraag 14
Hoe kan het dat de Nederlandse Emmissieautoriteit de CO_2-uitstoot van Tata Steel (inclusief Vattenfall centrales) tussen 2020 (basisjaar) en 2025 nagenoeg gelijk is gebleven met 10,9 Mton uitstoot en de uitstoot per ton geproduceerd staal volgens de jaarverslagen van het bedrijf afgenomen is van 1,77 naar 1,72 ton CO_2 per ton vloeibaar staal (2,3% in 5 jaar), terwijl ze in de periode 2021–2025 ruim 120 miljoen euro IKC-subsidie ontvingen?

Antwoord 14
Bedrijven hebben tot 31 december 2030 de tijd om 3% CO_2-reductie per ontvangen subsidiejaar te realiseren. Hierdoor is het mogelijk dat de daadwerkelijke CO_2-reductie van bedrijven de komende jaren nog moet plaatsvinden.

Vraag 15
Kan Tata Steel hun «Heracless groen staal plan» aandragen om te voldoen aan de uitzondering voor de IKC-subsidie? Zo ja, hoe voorkomt u dat er dubbele subsidie wordt gegeven voor de CO_2-reductie die Tata zegt te zullen reduceren?

Antwoord 15
Ja dat kan. De IKC is een Europese compensatieregeling voor hogere elektriciteitsprijzen als gevolg van het ETS. Dit om de verplaatsing en weglek van elektriciteit intensieve bedrijven buiten Europa, waar CO_2 niet beprijsd wordt, en hieruit voortkomende klimaatschade te voorkomen. Om additionele verduurzaming in Nederland te stimuleren stelt Nederland als voorwaarde dat minimaal 50% van de ontvangen IKC-gelden moet worden besteed aan CO_2-reducerende maatregelen die leiden tot 3% CO_2-reductie per ontvangen subsidiejaar. Hiervoor mogen projecten worden aangedragen die bijvoorbeeld ook SDE++-subsidie ontvangen, omdat deze subsidie een ander beleidsdoel dient. Daarnaast wordt er bij maatwerkafspraken gewerkt met een terugvorderingsmechanisme om ervoor te zorgen dat er subsidie terugvloeit naar de staat als achteraf minder subsidie noodzakelijk bleek te zijn voor het project.

Vraag 16
Indien u niet op individuele situaties in wilt gaan, kunt u in algemene bewoording aangeven hoe u ervoor zorgt dat bedrijven geen dubbele subsidie krijgen in de vorm van maatwerksubsidie en IKC-subsidie?

Antwoord 16
Zie het voorgaande antwoord op vraag 15, het zijn subsidies met verschillende beleidsdoeleinden. Uiteindelijk moeten alle vormen van steun altijd aan de Europese staatssteunregels voldoen.